

STYRELSEKONFERENS FÖR SVERIGES BIOSFÄROMRÅDEN

Bunn, den 27-28 september, 2016

SAMMANFATTNING

Biosfärområde är ett koncept som behöver förklaras på ett enkelt sätt. Goda exempel kan visas och erfarenheter kan spridas så att biosfärområdena inspirerar varandra och andra att agera utifrån samma värdegrund. Vårt viktigaste uppdrag är att vara ett internationellt modellområde för hållbar utveckling och biosfärområdenas styrelser bidrar till att denna roll stärks genom att använda gemensamt språk, visa handlingskraft och bygga förtroenden.

Vi ingår i ett globalt nätverk och har nära till erfarenheter i andra länder som vi kan omsätta i våra egna områden. Ny kunskap och entreprenörskap behövs för att hitta smarta lösningar på globala hållbarhetsutmaningar. Biosfärområdena är en bra arena för att engagera lokalsamhällena i sådan kunskapsutveckling. Styrelsens roll är att synliggöra kunskapsbehov för akademi och samhälle. Det är viktigt att unga människor engageras och att biosfärambassadörer lyfts i sin roll som inspirationskällor och föredöme.

Under de här dagarna har vi upptäckt teman som vi vill fortsätta utveckla för att stärka oss och hela Biosfärprogrammet Sverige. Tillsammans ska vi fortsätta utveckla ett gemensamt varumärke och enhetlig kommunikation, erbjuda gemensamma fördjupningskurser för biosfärambassadörer, utveckla samsyn kring hållbar besöksnäring i biosfärområden, samt vidareutveckla skolans roll i lärande om biosfären.

På återseende i Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle i september 2017!

Bildföreteckning:

Framsida: Ola Jennersten

Sid 3: Heleen Podsedkowska / Josefine Gustafsson

Sid 4: Heleen Podsedkowska

Sid 5: Biosfärkandidat Voxnadalen / Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle / Johanna MacTaggart

BAKGRUND

Sommaren 2012 utsåg Unesco Östra Vätterbranterna till biosfärområde. Ett av fem i Sverige, samt ett av 669 i världen. Tanken med biosfärområdena är att de skall vara en plats för att utveckla hållbara strategier för framtiden, såväl ekologiskt som ekonomiskt och socialt.

Östra Vätterbranterna utgörs av Jönköpings kommuns östra del samt av Adelövs socken i Tranås kommun. Naturgeografiskt sträcker det sig dock längre upp i Östergötlands län och in i Aneby kommun. Biosfärområde Östra Vätterbranterna är organiserat som en ideell förening. I styrelsen sitter både enskilda medlemmar och representanter för grundarorganisationerna Jönköpings kommun, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Södra Skogsägarna, LRF, Gröna skogsgrupp samt Världsnaturfonden.

Den 27-28 september 2016 hölls den årliga konferensen för biosfärområdenas styrelser. Biosfärområde Östra Vätterbranterna var värd för mötet som syftar till att ge möjlighet för erfarenhetsutbyte och inspirerande samtal. Denna konferens var den tredje. Tidigare värdar har varit Biosfärområdena Blekinge Arkipelag (2015) och Vänerskärgården med Kinnekulle (2014).

Alla Sveriges biosfärområden och kandidatområden bjöds in till konferensen som slutligen samlade 26 personer från 3 biosfärområden och 2 kandidatområden: Blekinge Arkipelag, Vänerskärgården med Kinnekulle, Östra Vätterbranterna, Voxnadalen och Vindelälven-Juhtatdahka.

INTRODUKTION

Deltagarna hälsades välkomna av Josefine Gustafsson under den närproducerade lunchen på Gyllene Uttern. Därefter besöktes Uppgrena Naturhus, där Bodil Antonsson berättade om huset och visade runt. Hela idén syftar till att värna om människors hälsa och välmående, och detta i ett unikt miljövänligt hus, med eget kretsloppssystem. Ambitionen är att visa ett sätt att bygga och bo, och bedriva verksamhet i samklang med naturen. Runt huset finns en trädgård anpassad för s.k. Grön Rehabilitering, en trädgård för sinnesro, inspiration och återhämtning.

NYTT FRÅN BLEKINGE ARKIPELAG

30 Biosfärambassadörer, har diplomerats. Dessa första biosfärambassadörer i Blekinge är enskilda personer, företagare, unga, gamla, kvinnor och män, som har ett intresse för hållbarhetsfrågor och som känner ett engagemang för Biosfärområdets utveckling. En ny utbildningsomgång planeras nästa år.

Erasmus+ projektet RECORDI som handlar om kustkulturarv och entreprenörskap är avslutat. Det har varit ett internationellt projekt med partners i Finland, Italien, Estland och Sverige. Projektet har möjliggjort erfarenhetsutbyte och lärande om hur kulturarv stimulerar entreprenörskap genom deltagande i workshoppar hos respektive projektpartner. Ur detta perspektiv

har de studerat bland annat det kustnära yrkesfisket, mattraditioner, båttillverkning och kulturarvsbyggnader. Projektet har resulterat i en läroplan för yrkesutbildning, en broschyr samt ett antal korta filmer, se: <https://www.youtube.com/channel/UC8D76tUi926wI6T8vWhqrtw/videos>

Ett nytt projekt, *Arkipelaggrutten – hållbara outdoorprodukter utmed leder på land och vatten*, har startat och rekrytering av projektledare och kommunikatör pågår. Arkipelaggrutten handlar om hållbar produktutveckling i Biosfärområdet. Det ingår ett stort mått av lärande i satsningen, både för entreprenörer och allmänheten, så att fler personer kommer ut i naturen. Projektet möjliggörs med medel från Tillväxtverket, SydostLeader, kommuner och Länsstyrelsen. Region Blekinge och Visit Blekinge är viktiga samarbetspartners. Projektet ska omsätta 13 miljoner och pågå fram till och med 2019.

NYTT FRÅN VINDELÄLVEN – JUHTATDAHKA

Just nu är det fokus på att arbeta med ansökan till Unesco. Siktet är inställt på en nominering i september 2018 med möjlig utnämning 2019. Vindelälven-Juhtatdahka är 1,3 Mha stort(!), så det är ett gediget arbete att förankra och väcka intresse för ett framtida biosfärområde. Biosfärkandidaten har gjort detta bl a genom att delta vid olika informationsmöten och genom att ekonomiskt stötta hållbara utvecklingsprojekt i älvdalen. Under våren har man utvecklat strategier för hur processen framöver ska fungera och fokusområden definieras som belyser frågeställningen ”Vad är hållbar utveckling för oss?”.

Under våren har även en hemsida byggts upp och Camilla anställdes under hösten som kommunikatör. Camillas primära uppgift är identifiera prioriterade kommunikationskanaler. Hon arbetar för att skapa en enhetlig kommunikation om biosfärbetet hos områdets samarbetspartners, så som kommuner och Länsstyrelse. Kommunikation är en av de viktigaste uppgifterna just nu, då ökad kunskap och förståelse för det framtida biosfärområdet är nödvändigt. Bristfällig kommunikation leder snabbt till missförstånd och ibland även missnöje. De planerar också för en biosfärambassadörutbildning. Hemsida: <http://vindelalvenjuhtatdahka.se/>

Samebyar deltar i några olika projekt. Bland annat ett som belyser konflikt mellan rovdjur och renskötsel. De har varit i östra Finland för att studera om utfodring av rovdjur skulle kunna vara ett sätt att minska antalet renattacker. Här försöker de hitta en lösning som inte handlar om att rennäringen alternativt vargen ska bort, utan att istället undersöka ekonomiska sitament, så som t ex genom ekoturism, som bidrar till en lösning av konflikten. De har också ett utbyte med Pessamit First Nations i Kanada där de delar erfarenheter. Här har de upptäckt att Samer och First Nations har väldigt lika situationer och erfarenhetsutbytet har hittills varit mycket värdefullt.

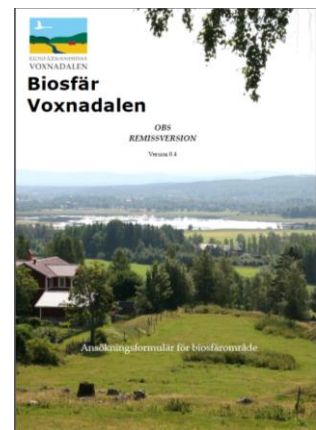
NYTT FRÅN VOXNADALEN

Hanna Alfredsson är ny i rollen som koordinator för biosfärkandidatområdet. Hennes första prioritet har varit att få klart en remissversion av Unescoansökan. Den 8 september arrangerades en aktivitet i Hamra Nationalpark i samband med att remissen släpptes. Myndigheter och berörda intressenter, så som LRF, jägarförbund, Naturskyddsföreningen, fåbodföreningar, m fl. bjöds in för att informeras om det föreslagna biosfärområdet, Ca 35 personer samlades och blev guidade i nationalparken. Eventet fick stort intresse från media och både tidnings- och radiojournalister var på plats. Sista dagen för att svara på remissen är den 15 november. Hela dokumentet hittar du här: <http://www.ovanaker.se/klimatmiljo/biosfarkandidat.4.3ac8cbc414911ccd6c920919.html>

Voxnadalen har identifierat 7 fokusområden: skogen som hållbar resurs, ett öppet och levande landskap (fåbodar), levande vatten, kulturmiljö (världsarv), turism och entreprenörskap, integration och

folkhälsa, människan och rovdjuren. Nu undersöker de hur de kan knyta samband och skapa samverkan i fokusområdena, samt vilka aktiviteter de ska genomföra framöver.

Under kandidaturen är Ovanåkers kommun huvudman. De utreder möjlig organisationsform framöver då det föreslagna biosfärområdet berör 5 kommuner, om än tre relativt perifert.

NYTT FRÅN VÄNERSKÄRGÅRDEN MED KINNEKULLE

De har varit biosfärområde i 6 år men arbetar ständigt med frågan "Vad är ett biosfärområde?" Uppdraget från Unesco är att vara ett modellområde för hållbar utveckling, vilket innebär att området ska vara intressant för många människor och organisationer som också tar egna initiativ för att bida till uppdraget. Under 2016 är verksamhetens fokus Utbildning och Näringsliv. Framöver behöver fokus vara på hur kommunerna lyfts i sitt engagemang.

En insats inom temat Utbildning är en ny biosfärambassadörutbildning samt fortbildning för befintliga biosfärambassadörer. Några biosfärambassadörer utbildar miniambassadörer som är barn i förskoleåldern vilka får lära sig mer om naturen och biosfärområdet. De får ett diplom och en pin med Biosfärområdets logga på när de genomfört en aktivitetsdag utomhus. Äldre barn träffar på Biosfärutmaningen i grundskolan. Förra året genomfördes den första Biosfärutmaning som handlade om att inte slänga mat, effekten av överkonsumtion och matproduktion. I år handlade utmaningen om demokrati och rörelse. Andra biosfärområden bjöds in att anta utmaningen och skolor i Blekinge Arkipelag, Estland, Slovenien och Indien deltog. Resultatet i form av korta filmer kan ses här: <http://vanerkulle.org/biosfarlekar/>

En processledare för hållbar utveckling med särskilt fokus mot näringslivet har rekryterats. Hon träffar små och medelstora företagare, hjälper till att lyfta fram och synliggöra deras insatser för hållbarhet. Målbilden är att fler företrädare inom näringslivet tydligt uttrycker "Vi är verksamma i ett biosfärområde och därför gör vi det här och det här... för att bidra till ökad hållbarhet" Det har blivit väldigt fin respons och det har genererat flera nya medlemmar i vår förening. Som exempel på det nyväckta engagemanget kan nämnas att näringslivet sponsrade ett föredrag med Jesper Caron som handlade om effekter av medvetna val.

NYTT FRÅN ÖSTRA VÄTTERBRANTERNA

Josefine Gustafsson tillträdde som ny koordinator i april 2016. Under det senaste året blev Östra Vätterbranternas Biosfärprogram klart. Det är en strategi för hållbar utveckling inom Biosfärområdet. Programmet sträcker sig fram till 2021. Det innehåller 6 fokusområden: Biosfärakademien, energi och klimat, gastronomisk region, levande landskap, turism och friluftsliv, samt varumärke Östra Vätterbranterna.

Det finns tydliga synergier mellan fokusområdena. Inom temat Levande landskap till exempel, berörs biologiskt kulturarv som skapats genom betestryck. För att upprätthålla det biologiska kulturarvet, behövs fokusområdet gastronomisk region som bidrar till ökat ekonomiskt värde på förädlade livsmedelsprodukter med koppling till landskapet. Se: <http://www.ostravatterbranterna.se/biosfarprogrammet/>

De har belyst frågan "Vad är ett hållbart ekosystem" i en brist- och funktionalitetsanalys, numera kallad LEIF (levande ekosystem i framtiden). Här har de fem ekosystemen med högst biologiska värden identifierats. Brist- och funktionalitetsanalysen visar hur mycket livsmiljöer som finns idag och hur

mycket som behövs, för att biosfärområdet ska vara långsiktigt ekologiskt hållbart. De har fått fram tröskelvärden för över tvåhundra arter, värden som visar på geografiska ytor vad som finns respektive behöver tillskapas för att den biologiska mångfalden ska finnas kvar.

Kunskap och lärande är grundläggande. För att vi ska känna en delaktighet behöver vi också förstå vad det handlar om. Biosfärakademin har en referensgrupp som samlar aktörer inom fortbildning, där de undersöker möjliga sätt att samverka mellan föreningen, den formella utbildningen och exv. hembygdsföreningar och bildningsförbund.

Biosfärföreningens verksamhet innehåller också bl. a. biosfärambassadörer och språkpromenader med nyanlända. Det sistnämnda är ett flyktingarbete i samarbete med flera HVB-hem som ligger i Östra Vätterbranterna. Språkpromenaderna liknar språkcafé fast mötena sker på olika platser i Biosfärområdet. De har även organiserat för att en uppskattad dansföreställning, Refugee Story, tillsammans med en syrisk koreograf Eslam AL Hamdan och kulturskolan i Ödeshög. Biosfärområdet är informationsspidaren och håller i samtalen efteråt.

Turism och friluftsliv: en grupp tittar på utveckling av vandringsleder, hur kan man göra business kring en vandringsled? (likt Arkipelagrutten i Blekinge)

WORKSHOP - LIMA ACTION PLAN

Styrelsekonferensen syftar till att skapa möjligheter för biosfärområdenas styrelser att ha erfarenhetsutbyte. Detta är tredje styrelsekonferensen som hålls. Tidigare konferenser har fokuserat på styrelsegemensamma frågor, så som organisationsformer, styrelsesammansättning, styrelsens roll, lärande och uppdraget från Unesco – *Hur utvecklas vi i vår roll som internationellt modellområde för hållbar utveckling?*

Workshopen lyfter perspektivet att biosfärområdena ingår i ett globalt nätverk och dialog omkring styrelsens möjlighet att agera på ett sätt som bidrar till den nya globala strategin och handlingsplanen för biosfärprogrammet (2015-2025).

Blekinge Arkipelag lyfte frågan **Vad menas med att vara ett modellområde?** Hur utvecklas biosfärområdenas roll som modellområden? Vilka möjligheter skapas för biosfärområdena att vara testområden för nya strategier och hållbara regler?

Efterföljande dialog fokuserade på biosfärområdenas roll för utveckling av nya styrsystem och ny kunskap på vilka nya regelverk kan baseras. Biosfärområdena arbetar för lokala lösningar på globala utmaningar, de är lokalt förvaltade, har lokalt självbestämmande och har möjlighet att stötta sakägare som vill prova nya vägar. Pilotprojekt är ett sätt att starta förändringsprocessen. Biosfärområdenas roll är att IMPA, d.v.s. att Inspirera, Mäkla, Processleda och agera Arena (neutral).

NY GLOBAL STRATEGI OCH HANDLINGSPLAN

Vid världskongressen i mars 2016, antogs en ny global strategi för Biosfärprogrammet. Den s.k. Lima Action Plan sträcker sig över tidsperioden 2016-2025. Den globala handlingsplanen är väldigt omfattande, så för att den ska bli mer hanterbar utvecklas en nationell anpassning. Bland de 55 insatsområdena, har Biosfärkoordinatörerna prioriterat fem tematiska ämnesområden med önskvärda effekter. De är:

1. Implementera FNs Hållbarhetsmål: ekonomi och företagsamhet – Sådana företag blir ekonomiskt viktiga i biosfärområden, en betydande del av den lokala ekonomin
2. Varumärkesbygge och kommunikation – Stärkt bild av att ingå i globala Biosfärnätverket, Synliggöra vad vi gör och sprida goda exempel
3. Erfarenhetsutbyte – Delta i och bidra till nationella och internationella nätverksaktiviteter

4. Utveckla ny kunskap – Identifiera forskningssamarbeten som stärker roll som modellområde
5. Biosfärområdets roll i samhället – Förtroendeskapa processer som central funktion

Deltagarna valde diskussionsämne och pratade om styrelsens roll och hur de kan bidra.

GRUPPDISKUSSIONER - RESULTAT

1. *Ekonomi och företagsamhet - Främja gröna hållbara socioekonomiska initiativ i biosfärområden*
Lokal förvaltning är viktigt och där är biosfärområden centrala.
Styrelsens roll är att:
 - skapa förtroende och samla olika intressenter även i svåra frågor,
 - vara en nod i nätverk,
 - hämta hem goda exempel från världs nätverket
2. *Varumärkesbygge och kommunikation – Stärkt bild av att ingå i Biosfärenätverket*
Biosfärområde är ett svårt ord som ger associationer till "förbjuda", "bevara".
Goda exempel och konkreta resultat/effekter från projekt och andra satsningar behöver kommuniceras för att bidra till ökad förståelse för biosfärområdenas uppgift. Exempel:
Vandringsled som rustats upp gjort att sommarens vandringsturism har ökat med 100%.
Effekter: mer försäljning i Ammarnäs.
3. *Synliggöra vad vi gör och sprida goda exempel – ger legitimitet.*
Styrelsens roll är att:
 - visa tydliga exempel och tydliggöra biosfärområdets roll i sammanhangen,
 - tveka inte om biosfärområdets roll, ha en stark samsyn
 - använda alla medel för att nå framförallt yngre, idé inspireras av Pokémon
 - Ambassadörer är viktiga. Idé: Ambassader kan finnas för biosfärområdet som är fysiska platser där man kan hitta mer information om det geografiska området och biosfärområdets verksamhet.
4. *Forskningssamarbeten/ny kunskap stärker biosfärområden i rollen som modellområde*
Styrelsens roll är att:
 - identifiera och lyfta frågor som bidrar till lokala lösningar på globala utmaningar och som biosfärområdet har nytta av,
 - erbjuda och etablera kontakter med lokala aktörer och beskriva/belysa lokala problem.
 - lista studentarbeten, biosfärkontoren kan erbjuda praktikplatser.
 - kommunicera möjligheten att forska med människorna i biosfärområden och utnyttja kunskap som finns lokalt.

Projektidé: Fenologiundersökningar med barn, i Sverige och internationellt

5. *Förtroendeskapa processer*
Den här rubriken är nära kopplad till kommunikation.
Styrelsens roll är att:
 - visa konkreta, synliga handlingar/exempel.
 - träffa människor.
 - återkoppla till berörda organisationer.
 - Exempel: Medlemmar uppmanas att rapportera om vad som händer i området.
 - Exempel: Gästskribenter (representerar företag/organisationer) med relation till biosfärområdet skriver i sociala medier under en begränsad period.

AVSLUTANDE SESSION

Konferensen avslutades med en dialog om gemensamma teman och det fortsatta arbetet. Vänerskärgården med Kinnekulle erbjöd värdskap för styrelsekonferens 2017 och preliminärt bestämdes v39 som lämpliga datum för sammankomsten. Konferensdeltagarna uttryckte att det är viktigt att under dessa konferenser ge mer tid för informellt utbyte mellan ordföranden, styrelser och koordinatörer.

TEMAN OCH ANSVAR

Tema	Syfte	Kontaktperson	Övriga deltagare
Hållbar besöksnäring	Utveckla samarbete mellan biosfärområdena och Ekoturismföreningen	Håkan Strotz, Östra Vätterbranterna	Oswald Jonsson, V-J Olle Berglund, Vox
Biosfärambassadör - fördjupning	Utveckla gemensam fortbildning för biosfärambassadörer i Sverige	Magnus Apelqvist, Östra Vätterbranterna	Johanna MacTaggart, VmK Claes Hellsten, ÖVB Heleen Podsedkowska, BA Marie Broberg, V-J Robert Karlström, ÖVB
Varumärke	Utveckla samsyn kring hur biosfärområdenas samlade varumärke stärks	Lennart Bergquist, Vänerskärgården med Kinnekulle	Erik Lindfelt, ÖVB Håkan Strotz, ÖVB
Kommunikation	Workshop om EuroMABs kommunikationsverktyg/ Utbildning om att möta press och media	Johanna MacTaggart, Nationell koordinatör	Erik Lindfelt, ÖVB Camilla Ullström, V-J
Biosfär och lärande	Utreda möjlighet till fenologiundersökning	Kent Boström, Vänerskärgården med Kinnekulle	Claes Hellsten, ÖVB Magnus Apelqvist, ÖVB

BA = Blekinge Arkipelag
V-J = Vindelälven-Juhtadahka
Vox = Voxnadalen
VmK = Vänerskärgården med Kinnekulle
ÖVB = Östra Vätterbranterna

EXKURSION

Konferensens exkursion var förlagd till de närbelägna fastigheterna Dunarp och Förnäs, ca 2 km från Bunngården. Mathias Pontén, Skogsstyrelsen, mötte gruppen och berättade i fält om projektet Lövsuccé som genomförts under 2015-2016 under ledning av Länsstyrelsen med finansiering från WWF.

På Förnäs berättade Mathias om hur de i projektet arbetat med att öka andelen lövskog i trakten. Det är idag en stor dominans av granplanteringar i samband med skogsbruksåtgärder, vilket hotar både biologisk mångfald och upplevelsevärden. Den närbelägna sjön Bunn är ett attraktivt mål för kanot och annan båtutrustning.

Claes Hellsten beskrev hur den 20-åriga processen som ledde fram till bildandet av Biosfärområde Östra Vätterbranterna utgjorde förutsättningen för att Lövskogssuccéprojektet blev så framgångsrikt. Myndigheter, ideella organisationer och markägare har numera en lång historia av samverkan och dialog och alla Östra Vätterbranternas organisationer har på olika sätt deltagit i arbetet.

Folke Solheim är en av de markägare som berörts. Han mötte oss på sin gårdsplan och beskrev för gruppen hur ambitionen att höja lövandelen i hans skog sammanfaller med hans egna önsningar. Genom dialog med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har han fått både ekonomiska- och andra analyser som blivit underlag för olika stödformer kombinerat med familjens egna insatser.

På fastigheten Förnäs kunde vi se en genomförd slutavverkning av framförallt gran, där i stort sett alla lövträd sparats i slutningen ner mot sjön. I samtalet på denna plats framkom olika aspekter på hur skogsmarken kan användas, samt dess betydelse för besöksnäring och de närboendes livskvalitet. För Biosfärområdet är det en utmaning att väva samman intressen av skogsproduktion med andra näringar, biologisk mångfald och sociala värden. Betande djur (naturbetesprojekt och varumärke), besöksnäring och upplevelseturism, samt lokal, småskalig förädling av virke (möbeltillverkning och ved för en lokal marknad), samt biokol nämndes som möjliga och delvis pågående projekt.

Inbjudan till biosfärstyrelsemöte i Biosfärområde Östra Vätterbranterna den 27-28 september 2016

Sommaren 2012 utsåg Unesco Östra Vätterbranterna till biosfärområde. Ett av fem i Sverige (två nya är dock på väg att bli det) samt ett av runt 650 i världen. I länet – och i Småland – är vi det enda. Tanken med biosfärområdena, som ni alla vet, är att de skall vara en plats för att utveckla hållbara strategier för framtiden, såväl ekologiskt som ekonomiskt och socialt.

Formellt utgörs Östra Vätterbranterna av Jönköpings kommuns östra del samt av Adelövs socken i Tranås kommun. Naturgeografiskt sträcker det sig dock längre upp i Östergötlands län och in i Aneby kommun.

Biosfärområde Östra Vätterbranterna är organiserat som en ideell förening. I styrelsen sitter både enskilda medlemmar och representanter för grundarorganisationerna (Jönköpings kommun, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Södra Skogsägarna, LRF, Gränna skogsgrupp samt Världsnaturfonden).

Nu är alltså tiden mogen för att alla vi i styrelserna för Sveriges biosfärområden, styrgrupper för biosfärkandidater och koordinatörer och ska få träffas i vårt vackra biosfärområde Östra Vätterbranterna!

Program - Mötets tema Levande Landskap

Tisdagen den 27:e september

Kl 12.00-12.45 Lunch på Gyllene Uttern

Kl 13.00-13.45 Uppgrena Naturhus <http://uppgrenanaturhus.se/>

Berättelsen om huset och rundvisning av Bodil Antonsson

Kl 13.45-15.00 Välkommen till Biosfärområde Östra Vätterbranterna –

Detta har vi gjort sedan vi sågs sist – berätta om 3 aktuella saker i ditt biosfärområde/kandidatområde (OBS: Ej Powerpoint!)

Kl 15.15-15.45 Inkvartering, kaffe och frukt

Kl 15.45-18.15 Workshop om - Lima action plan – Nationell strategi – Johanna MacTaggart, Claes Hellsten visar bilder från Biosfärområde Manu och Limamötet.

Kl 19.00 Middag

Onsdagen den 28:e september

Kl 8.00-9.00 Frukost

Kl 9.00-13.00 Exkursion Projekt Lövsuccé, vi besöker fastigheterna Förnäs och Dunarp.

Kl 11.00-11.30 Fika i det gröna

Kl 13.00 Lunch - Sammanfattning av Johanna MacTaggart.

Avslutning och vem tar nästa möte?

Extra program för långväga gäster och andra intresserade: Om det finns intresse kan vi ordna program efter önskemål under måndagen och tisdag f.m. Inkvartering hemma hos styrelsemedlemmar. Upplägget bestäms av era behov och önskemål exempelvis; guidning i natur/kulturlandskap (naturskogar, hamlings- och betesmiljöer osv), om Östra Vätterbranternas 20-åriga historia. Speciella temaexkursioner/möten om skog, jordbruk, besöksnäring eller övrigt där era styrelsemedlemmar vill knyta kontakter eller utbyta erfarenheter. **Kontakta:** claes.hellsten@bredband.net för praktiska detaljer kring boende, mat och program.

Kostnad för den 27-28:e september: Deltagarna betalar själva för mat och boende.

Preliminärt pris:

Helpension i dubbelrum: 1 900 kr inkl. moms/person

Helpension i enkelrum: 2 300 kr inkl. moms/person

Anmäl dig till josefine.gustafsson@ostravatterbranterna.se **senast fredagen den 9:e september.**

Läs om oss på: www.ostravatterbranterna.se och <https://www.facebook.com/eastvatternscarlandscape>

Vi ser fram emot att få se er här i Östra Vätterbranterna i slutet av september!
/ **Josefine Gustafsson** koordinatör, Biosfärområde Östra Vätterbranterna (Unesco)
Mobil. +46 (0)72 21 47 098

BILAGA 2: DELTAGARLISTA

Namn	Biosfärområde/Kandidat	E-postadress
Heleen Podsedkowska Bengt Mattsson	Blekinge Arkipelag Blekinge Arkipelag	heleen@blekingearkipelag.se mattssonikarlshamn@gmail.com
Johanna Gardeström Osvald Jonsson Camilla Ullström Robert Karlström Tobias Jonsson Åsa Skum	Vindelälven-Juhtatdahka Vindelälven-Juhtatdahka Vindelälven-Juhtatdahka Vindelälven-Juhtatdahka Vindelälven-Juhtatdahka Vindelälven-Juhtatdahka	johanna@vindelalven.se info@fjallhasten.com camilla@vindelalven.se karlstroem@yahoo.se tobias1jonsson@gmail.com asa.skum@sorsele.se
Hanna Alfredsson Fia Johannesson Johan Olanders	Voxnadalen Voxnadalen Voxnadalen	hanna.alfredsson@ovanaker.se fia.johannessen@ovanaker.se johan.olanders@ovanaker.se
Johanna MacTaggart Lennart Bergquist Jonas Krantz Lars Runnquist Kent Boström	Vänerskärgården Kinnekulle Vänerskärgården Kinnekulle Vänerskärgården Kinnekulle Vänerskärgården Kinnekulle Vänerskärgården Kinnekulle	johanna.mactaggart@vanerkulle.se lennart.bergquist@telia.com jonas.krantz@lidkoping.se lars.runnquist@conservation.gu.se kent.bostrom@lidkoping.org
Ola Jennersten Ryno Andersson Erik Lindfelt Carina Strömberg Håkan Strotz Claes Hellsten Magnus Apelqvist Calle Thulin Göran Karlsson Josefine Gustafsson	Östra Vätterbranterna Östra Vätterbranterna Östra Vätterbranterna Östra Vätterbranterna Östra Vätterbranterna Östra Vätterbranterna Östra Vätterbranterna Östra Vätterbranterna Östra Vätterbranterna Östra Vätterbranterna	ola.jennersten@wwf.se ryno.andersson@outlook.com erik.lindfelt@comhem.se carina.stromberg@skogsstyrelsen.se hakan@urnatur.se claes.hellsten@bredband.net magnus@apelqvist.net carl-olof.thulin@skogsstyrelsen.se fagerslatt16@telia.com josefine.gustafsson@ostravatterbranterna.se

BILAGA 3: UTVÄRDERING

Vad anser du var mest värdefullt med konferensen?

Att träffa de andra – exkursionen var givande. Claes bildvisning spännande.

För mig (som är ny) var det värdefullt att utbyta erfarenheter med andra biosfärområden i Sverige!

Att nätverka och utbyta erfarenheter och idéer med övriga deltagare, samt att få se Uppgrena Naturhus som mycket bra exempel på samarbete mellan biosfärföreningen och företagare.

Att se hur ni och de andra biosfärområdena har genomfört lyckats med olika projekt. Som kandidat område var konferensen värdefull inspiration.

Möta de andra biosfärkoordinatörerna/styrelsemedlemmarna för erfarenhetsutbyte, nya infallsvinklar och diskutera möjliga samarbeten. Att lära känna varandra bättre.

Att få träffa andra som är engagerade i Biosfärprogrammet

Att träffa er som jobbar med biosfär. Att få möjlighet att knyta kontakter, bolla idéer om olika arbetssätt mm.

Var det något du saknade som vi kan tänka på till nästa gång?

Mer drälltid.

Jag saknade mer "babbeltid", dvs mer tid i ex workshops, grupparbeten eller bara "prattid". Det tycker jag ger mest och alla får chans att säga nåt även i en liten grupp.

Mer tid för ovannämnda utbyten.

Tycker det var lite för mycket runtflackande, om ena dagen är förlagd till samma plats så finns det utrymme för diskussioner mellan programpunkterna.

Lite mer tid till hela konferensen, 1.5 dag istället för 1 ex.

Mer mat och fika ute i skogen |

Mer tid för spontant utbyte, mer luft i programmet

Jag skulle ha önskat mer tid till att sitta i tvärgrupper och diskutera, nu blev det lite stressigt och man hann inte fördjupa sig så mycket. Det skulle kunna vara flera tvärgruppsdiskussioner så att man fångade upp flera ämnen på samma gång.

Är du intresserad av att fortsätta utveckla styrelseutbyten?

Åtog ju mig att tala medier.

Ja, jag är intresserad av att fortsätta utveckla styrelseutbyten på detta sätt och kanske nåt fler sätt?

Ja, absolut!

Nu har vi inte en styrelse fullt på samma sätt som ni biosfärområden än men ja på frågan.

Ja, det är vi.

Ja

Ja det tror jag.

Är det något särskilt område/tema som du vill att vi fokuserar på vid en eventuell ny styrelsekonferens?

Biosfärambassadörerna!

Jag tycker temat kan vara beroende på den plats man är på... Ex om Vindelälven skulle ha konferensen kanske temat kunde vara "samråd"-tänker på samråd med samer, orsbor osv

Jag skulle vilja att vi berör ytterligare teman som har med själva styrelsearbetet att göra: Hur få en engagerad och mångfaldig styrelse? Valberedningen? Upplägg av styrelsearbetet (jämföra arbetsmetoder). Hur värva medlemmar och få dem engagerade. För att nämna några exempel.

Kommunikation gentemot allmänhet, beslutsfattare, politiker och journalister (som vi föreslog på mötet) Forskartema, hur vi kan knyta kontakter till forskarvärlden

Entreprenörskap och turism i hållbar utveckling

Uppföljning av vad som hänt inom de temaområdena vi utvecklade under denna workshop

Det skulle vara intressant att veta hur andra biosfärområden arbetar, alltså hur går man tillväga när man kontaktar näringslivet osv. Alltså praktiska arbetssätt.

Övrigt

Jag tycker det var en jättebra planerad konferens och det är bäst att ha lunch-lunch pga långa resor mm

Väldigt trevligt at få träffa er andra som jobbar med biosfär. Personligen kände jag att jag fick lite mer kläm på vad min roll är i det här, så det är jag väldigt tacksam för. =)